

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

СТАНОВИЩЕ

на Централната избирателна комисия, прието
с Решение № НС-248 от 2 септември 2009 г.,
по конституционно дело № 9/2009 г. на
Конституционния съд на Република България

Конституционният съд е образувал конституционно дело № 9/2009 г., след като е бил сезиран в срока по чл. 112 от ЗИНП от главния прокурор на Република България с жалба на коалиция от партии “Синята коалиция”, представлявана от Иван Костов и Мартин Димитров. Делото е допуснато до разглеждане с определение на Конституционния съд от 11.08.2009 г.

С жалбата се оспорва законността на изборния резултат в 19. МИР – Русенски, и изборът на народния представител Бюрхан Илиязов Абазов, като се възразява срещу неточното определяне на изборния резултат от страна на ЦИК и допуснатата очевидна фактическа грешка от СИК в избирателна секция № 192700121 в гр. Русе при изготвяне на секционния протокол (Приложение № 51 от изборните книжа) с изборните резултати от произведените на 5 юли 2009 г. избори за народни представители.

Жалбоподателят твърди, че преброените гласове на “Синята коалиция” в секция 121 в гр. Русе неправилно са били отнесени като резултат към друг участващ в изборите субект – коалиция “За Родината – ДГИ-НЛ”. По този начин “Синята коалиция” е била ощетена с 24 гласа по-малко, което при правилното им съотнасяне и прилагане на методиката на ЦИК, приета с Решение № НС-9 от 6 май 2009 г., жалбоподателят би получил мандат в 19. МИР – Русенски, вместо в 8. МИР – Добрички, и за народен представител в 41-вото Народно събрание следва да бъде обявен кандидатът на “Синята коалиция” в 19. МИР – Русенски, Михаил Рашков Михайлов. Това би разместило и обявените мандати на партия “Движение за права и свободи”, която следва да бъде лишена от мандат в

19. МИР – Русенски, но да придобие такъв в 8. МИР – Добрички, а пълномощията на обявения народен представител Бюрхан Илиязов Абазов се прекратят. В подкрепа на искането си са представени издадените от СИК 121 преписи-извлечения от секционния протокол (Приложение № 52 от изборните книжа) на участващите в изборите партия “АТАКА” и “Синята коалиция”, където преброените за жалбоподателя 24 гласа са били коректно записани, а като гласове на коалиция “За Родината – ДГИ-НЛ” е посочено “нула”. Представени са и бр. нотариално заверени декларации от членове на секционната избирателна комисия, която според жалбоподателя е допуснала техническата грешка в секционния протокол.

Централната избирателна комисия за избиране на народни представители е колективен орган, назначена с указ на Президента на Република България, чиято основна функция е да организира и произведе изборите за народни представители съгласно разпоредбите на Закона за избиране на народни представители (ЗИНП).

Съгласно чл. 6 от ЗИНП изборите се произвеждат по смесена система, като 31 народни представители се избират по мажоритарната система в 31 едномандатни избирателни райони (ЕИР), а 209 народни представители се избират по пропорционалната система с кандидатски листи на партии и коалиции от партии, регистрирани в 31 многомандатни избирателни района (МИР).

Дейността на ЦИК в общите избори за народни представители приключва с обявяване на резултатите от изборите за 41-вото Народно събрание и обнародването им в "Държавен вестник", което ЦИК е извършила с Решение № НС-222 от 7 юли 2009 г. С това решение ЦИК е обявила резултатите от изборите за 41-вото Народно събрание, произведени на 5 юли 2009 г., съобразно получените гласове в страната и в чужбина на партии и коалиции, регистрирани за участие в изборите по пропорционалната система, и е разпределила мандатите им по многомандатни избирателни райони, с Решение № НС-223 от 7 юли 2009 г. е обявила избраните мажоритарни кандидати и с Решение № НС-224 от 7 юли 2009 г. е обявила имената на избраните народните представители в 41-вото Народно събрание в многомандатните избирателни райони. Решенията са обнародвани в "Държавен вестник" (бр. 52 от 10.07.2009 г.) в изпълнение на правомощията по чл. 23, ал. 1, т. 17 и 18 от ЗИНП.

След обявяването и обнародването в "Държавен вестник" на изборните резултати дейността на ЦИК до края на пълномощията на 41-вото Народно събрание се ограничава във функциите по чл. 115 и 115а от ЗИНП.

За участие в изборите за народни представители на 5 юли 2009 г. политическите партии се регистрират в ЦИК самостоятелно или в предизборни коалиции при стриктно спазване нормите на ЗИНП (чл. 49а и чл. 50), на Решение № НС-11 от 7 май 2009 г. на ЦИК и на Методическите указания. Предизборна коалиция от партии "Синята коалиция" е регистрирана с Решение № НС-91 от 30 май 2009 г. (неправилно в жалбата е посочено, че е регистрирана с решение на ВАС), а коалиция "За Родината: "Демократична гражданска инициатива" - "Новите лидери" – с Решение № НС-126 от 10 юни 2009 г.

И двете коалиции са регистрирали свои кандидатски листи за 19. МИР – Русенски, поради което са били включени в интегралната бюлетина за избор по пропорционалната избирателна система за този избирателен район. Всички регистрирани от ЦИК партии и коалиции имат еднакъв номер в интегралните бюлетини за двата вида избор, определен след жребий, проведен от ЦИК. "Синята коалиция" е получила пореден № 19, а коалиция "За Родината – ДГИ-НЛ" (както е заявила да се изписва в бюлетините) – пореден № 20.

След приключване на изборния ден секционните избирателни комисии преброяват бюлетините и записват изборните резултати за своята секция в секционния протокол (Приложение № 51 от изборните книжа). Цитираната от жалбоподателя секционна избирателна комисия за секция № 192700121 е отразила в протокола (фабр. номер 000241) получени гласове за "Синята коалиция" – "нула", и за коалиция "За Родината – ДГИ-НЛ" – 24 гласа. В този си вид числовите данни от протокола са били въведени от изчислителния пункт, изграден към 19. РИК – Русе. Получените действителни гласове за всяка партия и коалиция по кандидатски листи се записват в т. 28 от секционния протокол, а за мажоритарните кандидати – в т. 19 от същия протокол.

Съгласно Методическите указания на ЦИК за РИК и СИК Методиката за определяне на резултатите от гласуването (ДВ, бр. 34 от 8.05.2009 г.) и условията и реда за възлагане чрез конкурс на компютърната обработка на резултатите от изборите за народни представители на 5 юли 2009 г. и издаване на Бюлетин (Решение № НС-24 от 11 май 2009 г. на ЦИК) в РИК и ЦИК се въвеждат и

обработват данните от протоколите на СИК (Приложение № 51 от изборните книжа) – същите са в три еднакви екземпляра – един за РИК, един за ЦИК и един за общината, които са официалните първични документи на изборите и се съставят от СИК.

Процедурата по преброяването на бюлетините, определянето на изборните резултати в секцията и въвеждането на числовите данни от протокола и потвърждаването му в изчислителния пункт са подробно описани в Методическите указания за работата на СИК и Методическите указания за РИК (които прилагаме), приети с решения № НС-79, № НС-92 и № НС-93 на ЦИК).

Освен членовете на секционната изборителна комисия, които носят протокола и лично присъстват на въвеждането на данните от оператора до издаването на потвърдителната разписка, никой друг не може да констатира дали има неправилно отнасяне на данни по съответните позиции. Намеса на оператора от фирмата-преброител (в случая "Информационно обслужване" АД) или от представител на районната изборителна комисия е недопустимо. Единствено при неудовлетворени контроли може да се забележи неправилно нанесени данни в секционния протокол, които се отстраняват от секционната изборителна комисия.

Съгласно разпоредбата на чл. 113, ал. 1 от ЗИМП Централната изборителна комисия създава база данни чрез компютърна обработка на секционните протоколи от страната и протокол-грамите от чужбина, а съгласно ал. 2 от същия законов текст данните от базата по ал. 1 се сравняват с базите данни на районните изборителни комисии. При наличие на разлики, както и при установяване на очевидни фактически грешки Централната изборителна комисия се произнася с решение по всеки от случаите и актуализира базата данни, като резултатите от изборите се определят според тази актуализирана база данни.

В изпълнение на тези текстове от закона с Решение № НС-220 от 7 юли 2009 г. Централната изборителна комисия е приела докладваните от работната група за контролните проверки предложения за актуализацията на базата данни съгласно Приложение № 1 и на основание чл. 113, ал. 4 от ЗИМП в резултат на получените разлики в базата данни от секционните протоколи (Приложение № 51 от изборните книжа), въведени в РИК и ЦИК, и промяната в разпределението на мандатите в 8. МИР – Добрички, и 19. МИР – Русенски, между партия "Движение за права и свободи" и "Синята коалиция" е постановила за тази промяна да

бъдат уведомени представляващите партията и коалицията и техните заинтересовани кандидати, както следва: 8. МИР – Добрички, Рушен Мехмед Риза – партия "Движение за права и свободи", и 19. МИР – Русенски, Михаил Рашков Михайлов – "Синята коалиция".

Текстът на чл. 113, ал. 2, изр. второ от ЗИИП се отнася за поправки на очевидни фактически грешки при компютърната обработка на данните от секционните протоколи в РИК и ЦИК, а не за установяване достоверността на данните, съдържащи се в протоколите на СИК, които протоколи (Приложение № 51 от изборните книжа) представляват официални свидетелстващи документи и се ползват с пълна доказателствена сила, което не се отнася до извлеченията от секционния протокол с изборните резултати (Приложение № 52 от изборните книжа). Тези извлечения се предоставят от СИК на кандидатите, на техните застъпници, на представителите на политическите субекти, участващи в изборите, и др., но не на РИК и ЦИК. При наличие на разлики в числовите данни в еднаквите екземпляри на протоколите на СИК (Приложение № 51 от изборните книжа) при компютърната обработка в базата данни на РИК и базата данни на ЦИК последната се произнася за всеки отделен случай, като проверява данните в протокола на СИК, без да има правомощия да извършва поправки, в частност да допуска поправки на очевидни фактически грешки в секционните протоколи. При констатиране на грешки при нанасяне на числовите данни в секционния протокол с изборните резултати (Приложение № 51 от изборните книжа) поправка в него може да извърши комисията, която го е изготвила.

Жалбоподателят твърди, че първоначално СИК в секция № 192700121 е преброила 24 действителни гласа за "Синята коалиция" и нито един глас за "За Родината – ДГИ-НЛ". Впоследствие при изготвяне на секционния протокол, който е единственият официален документ за резултатите от изборите в съответната секция, гласовете за жалбоподателя, който е под 19 в бюлетината и следва да бъде записан на съответния ред в протокола, са били неправилно записани на следващия участник в изборите с № 20 от бюлетината.

Ако такова нарушение при изготвяне на протокола е било допуснато, същото е могло да бъде отстранено от СИК най-късно до издаване на потвърдителната разписка от оператора на изчислителния пункт при 19. РИК – Русе. Членове на тази СИК задължително присъстват при въвеждането на числовите данни.

В конкретния случай при извършване на проверката на базата данни съгласно чл. 113, ал. 2 от ЗИМП в секционен протокол № 192700121 (фабр. номер 000241) в 19. МИР – Русенски, на СИК 121 при компютърната обработка на данните и в РИК – Русе, и в ЦИК са въведени и обработени едни и същи данни, които се съдържат в протокола на СИК 121 в секционен протокол номер 192700121 (фабр. номер 000241) в 19. МИР – Русенски, поради което този протокол не е бил разглеждан в Решение № НС-220 от 7 юли 2009 г. на ЦИК, тъй като в резултат на въвеждането на данните от екземплярите на протокола на СИК 121 в ЦИК сравняването им с данните от този протокол, въведени в РИК, не е констатирана разлика.

Освен това актуализиране на базата данни по реда на чл. 113, ал. 2 от ЗИМП може да се извърши най-късно до определяне на окончателните резултати от изборите съгласно чл. 113, ал. 3 във връзка с чл. 111 от ЗИМП, което ЦИК е извършила с Решение № НС-222 от 7 юли 2009 г., с което е обявила резултатите от изборите за 41-вото Народно събрание, произведени на 5 юли 2009 г., съобразно получените гласове в страната и в чужбина на партии и коалиции, регистрирани за участие в изборите по пропорционалната система, и е разпределила мандатите им по многомандатни избирателни райони, и с Решение № НС-224 от 7 юли 2009 г., с което е обявила имената на избраните народни представители в 41-вото НС в многомандатните избирателни райони, които решения са обнародвани в "Държавен вестник" (бр. 52 от 10.07.2009 г.).

Актуализацията на базата данни по този текст се отнася не до нанесените данни в секционните протоколи от секционната избирателна комисия, а за допуснати грешки в компютърната им обработка от преброителя (съответният оператор, който нанася данните) при нанасянето на данните от секционните протоколи в РИК и в ЦИК и тогава, когато е налице различие или очевидна фактическа грешка, за всеки един от случаите ЦИК се произнася с решение – в случая това е Решение № НС-220 от 7 юли 2009 г., с което Централната избирателна комисия е приела докладваните от работната група за контролните проверки предложения за актуализацията на базата данни съгласно Приложение № 1 и на основание чл. 113, ал. 4 от ЗИМП в резултат на получените разлики в базата данни от секционните протоколи (Приложение № 51 от изборните книжа), въведени в РИК и ЦИК, и промяната в разпределението на мандатите в 8. МИР – Добрички, и 19. МИР – Русенски, между партия "Движение за права и свободи" и коалиция "Синята коалиция" е

постановила за тази промяна да бъдат уведомени представляващите партията и коалицията и техните заинтересовани кандидати, както следва: 8. МИР – Добрички – Рушен Мехмед Риза – партия "Движение за права и свободи", и 19. МИР – Русенски – Михаил Рашков Михайлов – коалиция "Синята коалиция".

След сроковете по чл. 111, т. 1 и 2 от ЗИНП кандидатите за народни представители и централните ръководства на партиите и коалициите, участвали в изборите, могат да оспорват законността на избора пред Конституционния съд на Република България.

Централната изборителна комисия намира, че ако при съставянето на секционен протокол за секция № 192700121 (фабр. номер 000241) е допусната грешка при отразяване на изборните резултати, към настоящия момент може да бъде установено само след повторното преброяване на всички бюлетини от тази секция. По изложените по-горе съображения нарушението не може да бъде констатирано от постъпилите към жалбата преписи-извлечения и нотариално заверени декларации от членове на цитираната СИК. В компетенциите на Конституционния съд е да прецени дали може да извърши сам повторното преброяване на бюлетините от секция 121 на изборителен район Русенски или да се ограничи само до проверка на законността на процедурата при произвеждане на избора, която практика е въведена с определение от 4 февруари 1992 г. по конституционно дело № 1/ 1991 г.

Ако Конституционният съд в течение на процеса установи, че 24 гласа, записани под № 20 за коалиция “За Родината – ДГИ-НЛ” в действителност са били подадени за “Синята коалиция” под № 19, това би довело до преразпределение на мандатите по пропорционалната система по методиката на ЦИК, приета с Решение № НС-9 от 6 май 2009 г.

Изборните резултати се определят от преброените бюлетини от всички секции в страната и в чужбина.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Светла Димитрова
 СЕКРЕТАР: Мустафа Карадайъ

